

דער העברעאישער אַריגינאַל פון די בריוו פון הרב י. ד. סאַלאַוויטשיק

צו אינטרן־מיניסטער משה שפירא :

אחרי שיקול דעת בכבוד ראש ואחרי שטיפלתי בחשבון עולמי ונפשי ללא נשיאת פנים, החלטתי שאינני האיש שהורם מעם על ידי ההשגחה לשאת עטרת הרבנות הראשית. חסרים לי כשרונות יסודיים. מטבעי הנני מורה ומלמד. אינני בקי בהנהלת משרדים, בורה אני מן הטכסים, מן הייצוגים מן העתונות, ועיקר עיקרים — מן הפוליטיקה.

קיוויתי תחילה שאוכל להכניס רווח בין הדבקים ולהבדיל בין האידיאלים הרוחניים ובין הצרכים הטכניים והפוליטיים הצמודים בכהונה זו. קיוויתי כי לא אצטרך להזדקק לכל אלה הדברים שאין נפשי חומדת אותם ואינה נענית להם אלא ארעית, וכי מיטב זמני ומרצני יוקדש להפצת תורה ודעת אלוקים; ומזמן ומזמן הייתי לענות לקול הקורא: הנני! אולם התפתחות המצב והתסבוכת הפוליטית בעונה האחרונה סביב מערכת הבחירות לרבנות הראשית העמידוני בקרן אורה ביחס לכל הבעיה שבה התלבטתי זמן ארוך. פתאום נוכחתי לדעת כי כל תקוותי אינם אלא חלום פלאים שאיננו עומד לגישום וכי אי אפשר להתרומם בשעה שהמאבק על טוהרו ועצמאותו וגדלותו של המוסד הזה בעינו עומד בכל תוקפו וחריפותו.

בנסיבות כאלה אינני רואה עצמי ראוי והגון להימנות לכ־הונה הגדולה הזאת לא מבחינת כושר גופני ולא מבחינת הכנה נפשית.

צו הרב ר' ראובן כץ, פתח תקוה :

עדיין אין לי העצמה לנסח הרהורי במטבעות לשון מתוקנות ולהכריע בדברים העומדים ברומי של עולם. אולם אשתדל עתה להשיב תשובה ברורה ומחזורת על מכתביו הנכבדים. אני מגלה לו את כל לבי, ללא שום נסיון של חיפוי פוליטי על כוונתי. מלכתחילה, כשמסרו לי בשמו שהוא רוצה לעמוד לימיני ולתת אמונו בי, הצעיר לבית הלוי — הכרעתי לציית לכבודו ולשאת במשא הרבנות הגדולה, קיוויתי, כי יעלה בידי להפריד את הצד הטכני־פוליטי מן העבודה הרוחנית הגדולה — הרבצת תורה ודעת — וכי אוכל להקדיש זמני ומרצני ללמידה, עיון ולמחשבה, כמו שעלה בידי כבודו באופן נפלא כל כך. אולם המאורעות האחרונים בקשר עם הרבנות הראשית, ההתנגשויות האישיות וגם המפלגתיות הפיצו אור חדש על המצב, ומסופקני אם אוכל לעסוק בתורה מתוך מנוחת נפש וישנו חשש שאשתלב בכל נפתולי הפוליטיקה, דבר שאינו לרוחי ולרצוני. לכן הנני מוכרח להודות כי במצב הנוכחי, אין אני ראוי לכהונה זו. מלמד הנני ואין לי בעולמי אלא ד' אמות של הלכה; אינני רוצה לצאת מהם אף אם יתנו לי מלכות שלמה.

די אריגינאַל פון הרב י. ד. סאַלאַוויטשיק
MARCH 4, 1960